

kei te kaha ranei tatau ki te kawe i ta ratau taonga pai kei te pewhea ranei. Kei te mau pai ranei tatau ia tatau, kei te mau kino ranei. E koro ma e kui ma i te Po, homai kia matau tetahi wahi o to koutou kaha. Na koutou i tanu te kino, i ono ko te pai.

TE RAU TAU HOU, 1928.

He rau tau hou tenei. He iwi hou, he mahara hou, he tikanga hou, kei roto i tenei rau tau. Kei te marama te taha ki o tatau hoa ki te pakeha. Ko ratau hoki e whakahou nei i nga mea katoa. Te hora o te maramatanga ki nga wahi katoa, na te pakeha. Nga kura Maori i tata ki te 150, na te pakeha: he koha na te kawanatanga kia tatau. Nga kareti nunui mo te Maori, he pakeha kei te whakahaere. Tirohia te taha kia tatau. "Kua hori nga mea tawhito: Kua tuku i o ratau whawharua ki nga mea hou." He rawe te rau tau i tupono nei tatau ki roto kua rima tekau tau inaiane te pakeke o tatau tangata kua whiwhi taitara matauranga o nga University. I tipu ratau i ro wharepuni i ro kauta, i ro wharepaenga. Kaore i wawatatia i o ratau tamarikitanga tera e puta mai he motoka, he rererangi, he waereti hei korero takiwa, he rukumoana, he miheni korero i te reo tangata, he hiko, he aha ake, he aha ake. Kaore he kainga Maori i te ngaro i nga ihi-ihi o te ra o te matauranga. Kua whiti taua ra ki Maunga Pohatu, ki Waiapu, ki Te Kaha, ki Ruatahuna, Ki-Taupo, ki Waikaremoana, ki te upoko o te Ika, ki te hiku, me te puku o te whenua. Kua kore tatau e ngaro i te rakau te huna. Kua pakeha te reo o nga tamariki o ia wahi o ia wahi. Kei te korero te Maori i nga Nupepa, i nga pukapuka pakeha. Ia ra, ia wiki ranei, e rongo ana tatau i nga korero o te ao; e whakaatutia ana e nga nupepa nga taonga hou o ia whenua o ia whenua. He kai pakeha a tatau kai. He kumara anake te kai tawhito, engari ko ta te pakeha kumara ano i mau mai ai, ara, he "Waina." To tatau orange kei te pakeha. Ta tatau moni na te pakeha. Nga haereere ma nga waka anake o te pakeha. Kua hiahia tatau kia kamakama nga mea katoa pera me te pakeha. Kua mahue nga mahi porori a te Maori. He mahi hipi, he mahi, miraka, he mahi kaanga nga mahi o naiane. Ko nga rori paruparu o mua kua hangaia kia pai hei huarahi mo nga taonga tere a te Pakeha.

TENA TATAU.

Tena e ui tatou kia tatou ano mo to tatou ahua i a tatou e karapotia nei e nga mea whakamiharo kua korerotia ake ra. Kei te piki tahi ranei tatau me te pakeha, kei te hoki whakamuri ranei? Kei te whakapokaikahatia ranei tatau e te kaha o te marama o te rau tau hou nei? Kei te mau tatau i te kakahu ataahua. Kei te rere i runga motoka; kei te toa tatau ki nga whakataetae o te wa; kei te kaha tatau ki te kai waipiro. No tenei rau tau enei mahi katoa. Otira me ngata ranei o tatau puku, me o tatau whakaaro i ena? He maha rawa nga taitamariki e puta mai ana ki nga taone ki te haereere take kore